

poglavij pa je predlog posebnih meditacij. Nekatera poglavja imajo v dodatku še posebne vaje, kjer gre za opazovanje in samoopazovanje lastnih občutkov in obnašanja drugih ljudi v določenih posameznih situacijah.

Vsak program spremembe življenja zahteva najprej novo terminologijo, s katero ustvari mrežo za povsem novo razumevanje sveta, človeka in njegovega delovanja. Shakti najprej v človeški svet vpeljuje pojem kozmosa. Kozmos ali univerzum je ustvarila neka visoka inteligenca, kreativna praenergija, ki je vir življenja in se manifestira v vsakem delčku ustvarjanja. Človek polno, veselo, z ljubeznijo in poln energije zaživi šele, ko živi v sozvočju s kozmosom. Intuicija je tisto, preko česar posameznik komunicira z visoko energijo univerzuma. Bolj ko posameznik zatira svoj notranji jaz, večja je verjetnost, da bo sprejeta energija zadobila sprevrtno obliko. Pojem biti kanal je opredelila kot "popolnoma in povsem biti ti sam, v zavesti, da predstavljaš izrazno sredstvo za najvišjo kozmično kreativnost". Tako je bil po tej terminologiji vsak genij kanal, vendar le za določeno področje; medtem je bilo njegovo življenje praviloma neuravnoteženo. Shakti v delu predstavlja in komentira tehnike ukvarjanja s samim seboj, ki naj bi posameznika presnovile v ustvarjalno, zadovoljno, veselo bitje.

Shakti ponavlja znano maksimo, da ljudje producirajo svet, vendar k temu dodaja, da je sleherni posameznik zraven prav pri kreaciji lastnega življenja. Tako je po njenem mnenju svet, kot ga vidi posameznik, samo zrcalna podoba strukture njegove duše. Posameznik se mora naučiti uporabljati to spoznanje, da lahko napreduje po poti samospreminjanja. Izhajati mora iz prepričanja, da je vse v njegovem življenju njegova lastna stvaritev, obkrožajoči ga svet (kot ga seveda vedno samo sam lahko vidi) pa je vedno samo njegova zrcalna podoba. Kdor si je sproduciral predstavo, da ga obkrožajo sovražniki, ga bodo sovražniki tudi obkrožali. Prav tako kot je posameznik lahko ustvaril lastno revščino, bolezen, nesrečo in podobne tegobe, lahko ustvari bogastvo, zdravje, srečo in veselje. Seveda mora najprej pripoznati tiste svoje predstave, ki vodijo njegovo delovanje v neželene smeri, kljub temu da o vseh svojih predstavah misli, da so usmerjene k pozitivnim ciljem.

V drugem delu Shakti razgrinja nekatere najpogostejše vzorce obnašanja in njihovega samoosmišljanja (npr. igranje žrtvenega jagnja). Nato pa se ukvarja s posameznimi sferami vsakdanjega življenja: partnerstvom, ravnanju z otroki, seksualnostjo, delom in igro, denarjem, zdravjem in s tem v zvezi s telesom, življenjem in smrtjo in s spreminjanjem sveta. Za prakse nove dobe je Shaktijino delo samo potrditev njihove poti, vsem drugim pa prinaša vrsto opredelitev novih pojmov, da se bodo s svojo racionalnostjo v prihajajočem svetu bolje znašli.

Igor Lukšič

Aleš Erjavec, Marina Gržinić

LJUBLJANA, LJUBLJANA - osem-deseta leta v umetnosti in kulturi

Založba Mladinska knjiga, Ljubljana, 1991

Pred novim obdobjem je v navadi, da se za hip ustavimo, se ozremo nazaj, obudimo preteklost in pregledamo plodove prejšnje dekade. Takšno obračanje nazaj je še posebej na mestu, če je bilo obdobje, ki je prešlo, bogato, plodno in s tem spominjanja vredno. Osemdeseta leta, o katerih govori pričujoče delo, takšno obdobje prav gotovo so.

Ljubljana, Ljubljana je dobro opremljena (opremil Novi kolektivizem) in bogato ilustrirana knjiga velikega formata. Raznorodni slikovni material, ki so ga prispevali tako poklicni fotografi, kot ljudje, ki so pač bili ob pravem času na pravem mestu, v knjigi prevladuje nad tekstom, ki se s tem gradivom dopolnjuje, kar je pri tovrstnih izdajah več kot na mestu. Izbor materiala je seveda, kot poudarjata tudi sestavljalca sama, subjektiven, fragmentaren in parcialen, a drugače pri tovrstnih knjigah tako ne gre. Isto velja tudi za spremeni kronološki tekst, ki je prav tako delo obeh pod knjigo podpisanih, a kljub temu nam daje delo, ki je predana nami, dovolj široko in dokaj celovito podobo obravnavane teme.

Ko Ljubljano, Ljubljano prelistamo, ugotovimo, da poleg predgovora in imenskega kazala, sestoji iz šestih bolj ali manj zaključenih in izoblikovanih tematskih sklopov, ki predstavljajo ljudi, dogodke in pojave, značilne za osemdeseta pri nas. Vse skupaj se začne s poglavjem VZPOREDNE ZGODOVINE (I.), v katerem se sprehodimo med politiko in kulturo, prek Mladine, procesa proti četverici, Nove revije, do nesojene slovenske valute lipe.

Po starem, ponovno emancipiranem delu mesta Ljubljane, nas nato popelje VRNITEV CENTRA (II.), ki nas sezna s prenovo starega mestnega jedra in z naporji za njegovo oživiljanje, spomni nas na Plečnika, na nove dosežke v arhitekturi in na toliko hvaljeni in kritizirani Cankarjev dom. ROCK'N'ROLL IN CIVILNA DRUŽBA (III.) nas nato vrnete tja, kjer se je vse skupaj začelo. In začelo se je s punkom na valovih radia Študent, s spremembami uredniške politike Mladine, z angažmajem družbeno kritičnih intelektualcev, medtem ko je po ulicah razsajal teater Ane Moaro, medtem ko se je bil boj za prostore alternativne kulture, medtem ko se je rockalo na Novem rocku in medtem ko so se socializirali gayi in lezbijke. V OBJEMU POGLEDA IN BESEDE (IV.) se nato razgledamo po pahljači gledališko-plesnega dogajanja osemdesetih; od političnega gledališča do spektakulranih in magičnih projektov Mladinskega gledališča, od Plesnega teatra Ljubljana do Koreodrame, vmes pa je nanizanih še nekaj pesniških dosežkov tistega časa. NEUE SLOWENISCHE KUNST: NOVA SLOVENSKA UMETNOST (V.) je gotovo najprebojnejši in najrazpoznavnejši slovenski kulturno-umetniški dosežek osemdesetih in kot takemu je temu pojavu in njegovim posameznim frakcijam v knjigi namenjeno posebno poglavje, ki dovolj obsežno in izčrpno informira o delovanju NSK v prejšnjem desetletju. Ob koncu knjige nas, kot zaključni ognjemet, pričaka EKSPLOZIJA VIZUALNEGA (VI.), ki pred nami razprši dejavnost galerije ŠKUC, razne multimedijalne dogodke, risanko, nekaj značilnega slikarstva, kiparstva, videa, ambientov, mode ter fotografije in na koncu koncev še zeleni lipov list s turistično-političnega plakata.

Čeprav bodo tisti, ki jih v knjigi ni ali pa (upravičeno?) mislijo, da jim je bilo odmerjenega premalo prostora, menili drugače, lahko mirno zapišem, da sta Marina Gržinič in Aleš Erjavec s svojim prerezom skozi segmente relevantnega in za osemdeseta značilnega umetnostnega in kulturne univerzuma Ljubljane, opravila pomembno pionirsko delo, ki bo gotovo deležno širokega zanimanja naše in tuje javnosti in opaznega mesta v veliki biblioteki zgodovinskega spomina našega prostora.

V osemdesetih je bila trasirana marsikatera od poti, ki vodijo v prihodnost in po teh poteh bomo lahko hodili samozavestneje kot kdajkoli prej, kajti tistemu, ki ima za samo takšna osemdeseta, se ni treba bati devetdesetih.

D.Š.

Hans Fink

Socialna filozofija

Znanstveno in publicistično središče, Ljubljana 1992.

Dest let stara drobna knjiga danskega profesorja filozofije (*Social philosophy*, Methuen & Co., London 1981) je v prevodu Zdenke Erbežnik na voljo tudi slovenskemu bralcu. Z njo se je ponudba slovenskega knjižnega trga obogatila za kratek in dovolj pregleden prikaz (samo Finkovo besedilo obsega zgolj 100 strani, preostalo so uvod, spremna beseda dr. Pavleta Zgaga, registri in izbrana bibliografija) najpomembnejših etap razvoja "zahodne" socialne misli od leta 1000 pa konca drugega tisočletja.

Knjižica ima uvajalne, učbeniške in deloma priročniške značilnosti. Namenjena je predvsem potrebam dijakov in učiteljev filozofije na srednješolski stopnji, kjer bo brez dvoma prispevala k povezovanju in združevanju filozofije, zgodovine in sociologije v enotno problemsko polje. Obenem pa bo Socialna filozofija koristno uvodno branje vsem, ki imajo občutek, da v njihovem znanju s tega področja zeva vrzel (npr. tistim, ki začenjajo študij ene